Kvalitetsluckorna - en önskan om ajourhållna och heltäckande geodata

Linus Rispling, SCB
Rickard Hallengren, Lantmäteriet Geo SE

SCB

Ajourhållna och heltäckande geodata

- Uppgifter i geodata från Sveriges myndigheter behöver motsvara verkligheten
  - Om verkligheten förändras, behöver geodata uppdateras i motsvarande grad

- Exempel:
  - Byggnadsinformation
  - Adresser
  - Topografiska objekt

SCB

Pågående initiativ finns…

- Grunddatadomäner, nationella grunddata och övergripande ramverk
- Styrning (regeringsuppdrag, mm)
- Handböcker
- Samverkan mellan producenter

… och är viktiga – men i grunden måste geodata ajourhållas

SCB

Kvalitetsproblemen

- Ajourhållning **varierar i olika delar av Sverige**
- Ajourhållning sker med **varierande frekvens** utan tydligt fastställt intervall
- **Olika producenter tar fram liknande geodata**, ibland utan att något dataset är heltäckande
- **Definitioner och tillämpning** av dessa hos producenter varierar

Innebär brister i data och i vidare bearbetningar (statistik, beslutsunderlag, beredskap …)

SCB

SCB – exempel på användning av byggnads- och adressinformation

Markanvändningsstatistik

Utbredningen för tätorter

Geokodning av verksamheter i företagsregistret

Markyta i 1000 m2 efter region, byggnadstyp och år

Sveriges officiella statistik

Resultat

Verktyg

Helskärm

	2024
00 Riket	
Bostad	421 177
Industri	118 134
Samhällsfunktion	67 025
Verksamhet	59 857
Ekonomibyggnad	15 424
Komplementbyggnad	368 233

Bebyggd och anlagd mark efter region, markanvändningsklass och vart 5:e år

Sveriges officiella statistik

Resultat

Verktyg | Pivotera manuellt | Pivotera medsols | Pivotera motsols

	2010	2015	2020
00 Riket			
Mark med bostäder	438 260	450 195	460 895
Mark med tillverkningsindustri	57 953	59 724	61 033
Mark med handel och affärsverksamhet	20 134	24 113	24 393
Mark med offentlig förvaltning och service	32 059	32 446	31 619
Mark med anläggningar för rekreation	50 042	48 831	48 156
Mark med transportinfrastruktur	471 023	487 245	492 197

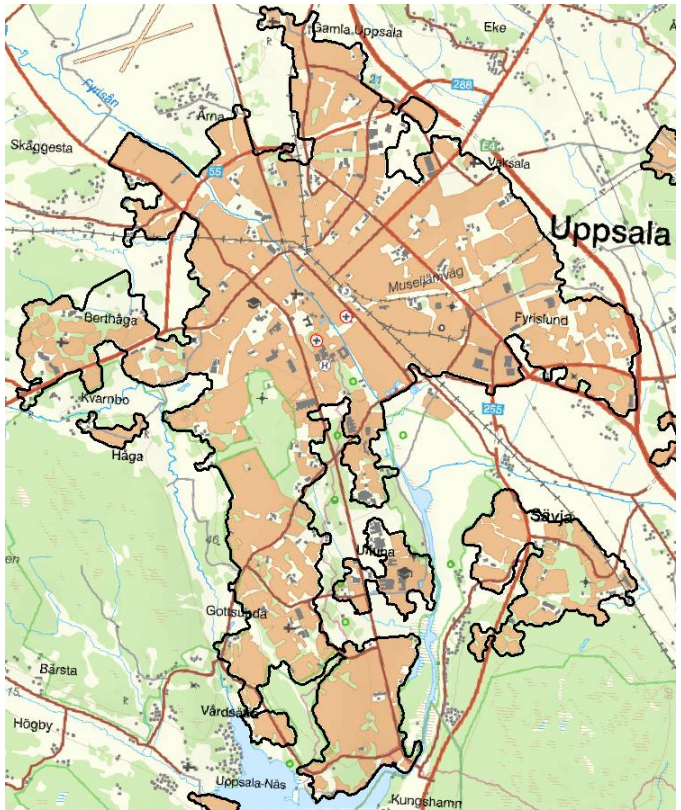

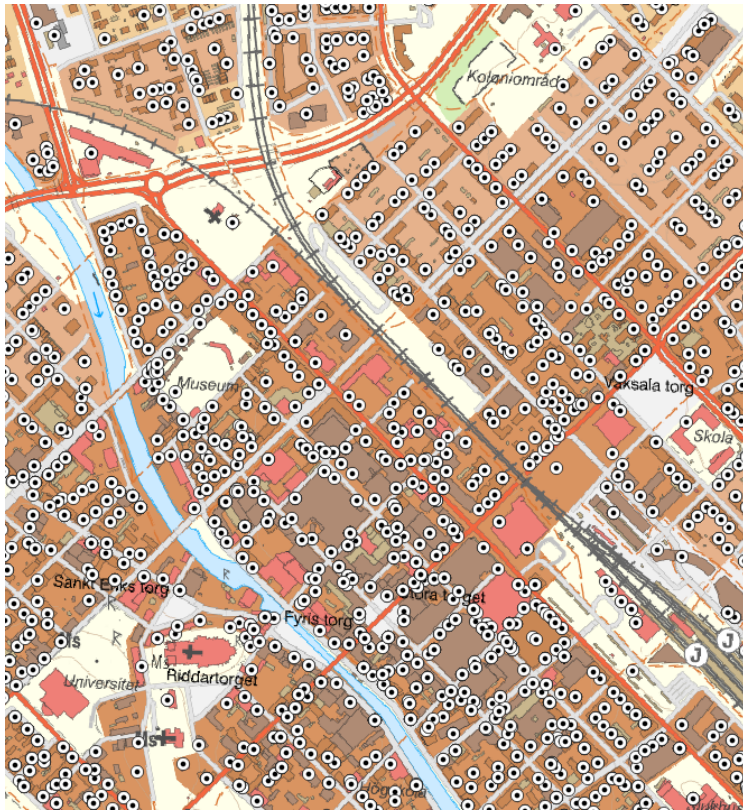

Indataflöde (geodata) från kommuner, statliga myndigheter och andra aktörer till SCB

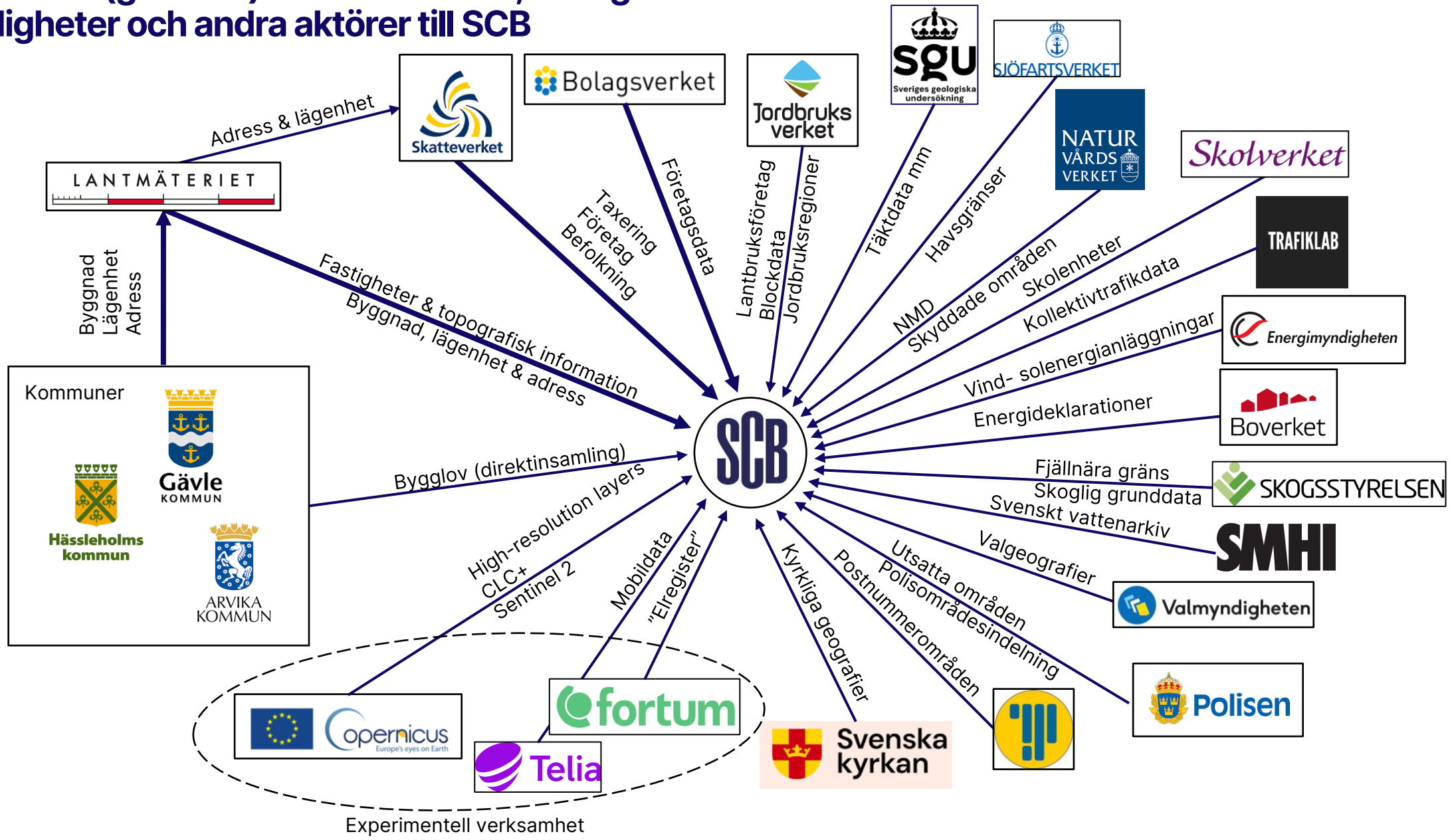

SCB

Dataflödet i samhället

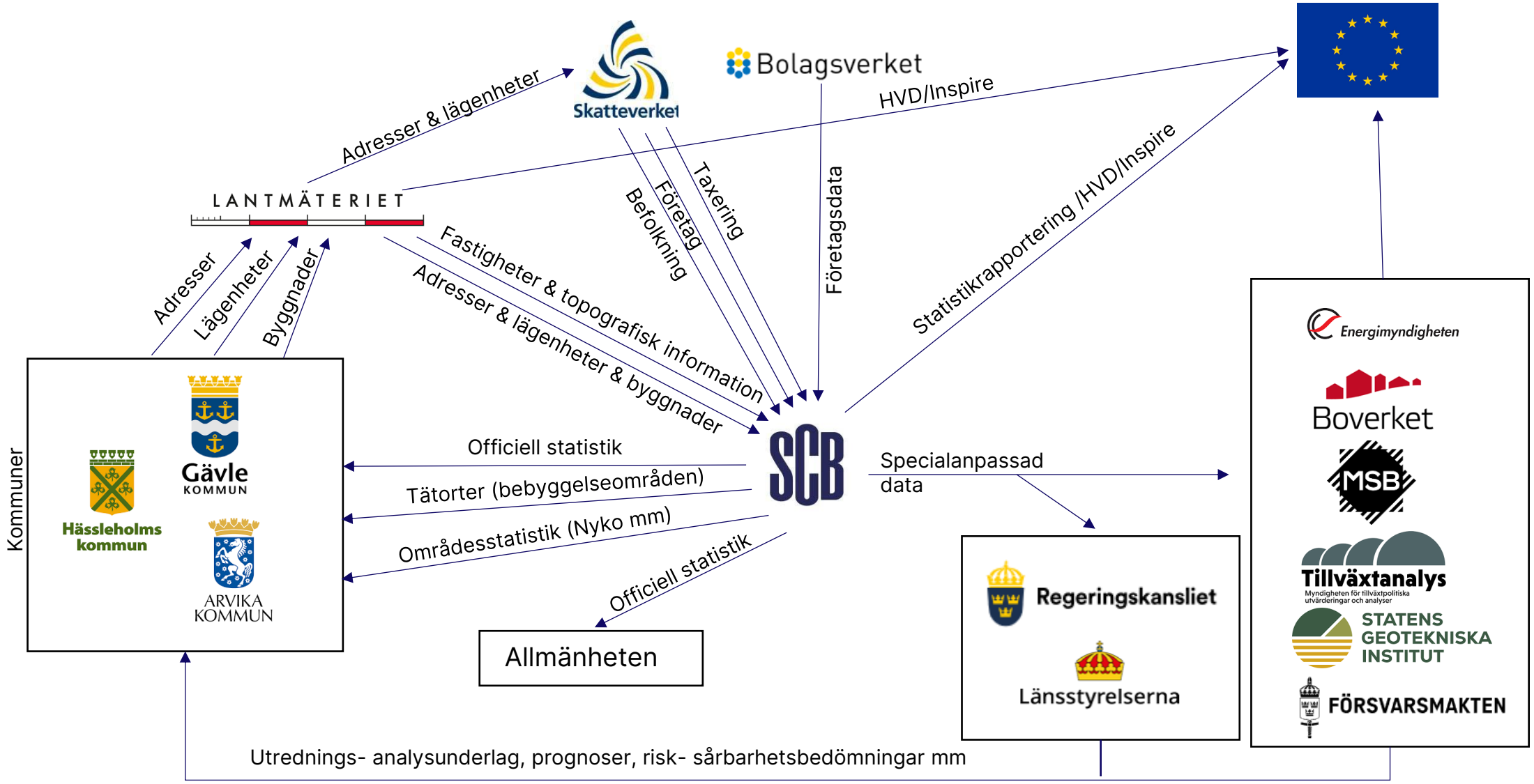

SCB

Exempel på frågor om byggnadsinformation (1)

- Vad är **byggnadernas totala yta** per **kommun** och **ändamål**?

- Jag behöver detta för att avgöra **var det är lämpligt för mitt företag att investera i solpaneler på hustak**

Exempel på frågor om byggnadsinformation (2)

- Jag **företräder en beredskapsmyndighet** med ansvar för **livsmedel**, **vård**, **dricksvatten** och **energiförsörjning** inom civilt försvar
- Vi behöver information om **var sådana verksamheter finns**
- Idag finns ingen sådan **sammanhållen information av hög kvalitet**

SCB

Exempel på frågor om byggnadsinformation (3)

- Jag är **journalist** och vill veta **vilket byggår skolbyggnader på landsbygden har**

Exempel på frågor om byggnadsinformation (4)

- Jag **företräder EU-kommissionen** och vill veta **var alla sjukhus och vårdcentraler finns i Sverige**

- Vi ska tillhandahålla **öppna data** baserade på beräkningar för **befolkningens avstånd/restid till sjukvård**

Exempel på frågor om byggnadsinformation (5)

- Jag är **analytiker på en kommun** och vill veta **hur många byggnader av olika typ** som finns på DeSO-nivå

Byggnadsinformation

- Kommuner och Lantmäteriet tillhandahåller heltäckande byggnadsregister* med **9,2 miljoner objekt****

- **Hundratusentals eller rentav 1-2 miljoner felaktiga byggnadsändamål** vid jämförelse med nya, detaljerade modellen som synkar med Ändamålskatalogen vid Boverket
  - Ofta äldre, ej ajourhållna uppgifter
  - Ofta bara ett ändamål angivet

- Även **byggår** saknas till stor del

*) Byggnadsdelen i fastighetsregistret

**) Antalet kan variera beroende på om ”registerbyggnad” åsyftas eller inte

Typexempel på felaktiga ändamål i byggnadsinformation

	Återkommande felaktighet i data	Ska vara
Ofta anges bara ett ändamål idag →	Bostad	Verksamhet (1), Bostad (2)
Ofta anges bara ett ändamål idag →	Verksamhet	Samhällsfunktion (1), Verksamhet (2)
Stor mängd →	Industri	Verksamhet
	Samhällsfunktion ospecificerad	Verksamhet
	Samhällsfunktion ospecificerad	Vårdcentral / sjukhus
	Samhällsfunktion ospecificerad	Kommunhus
	Skola	Sporthall
Stor mängd →	Komplementbyggnad	Verksamhet
	Komplementbyggnad	Industri
	Komplementbyggnad	Ekonomibyggnad

SCB

Exempel: *Bostad ospecificerad* och *Komplementbyggnad**

5.6.2 BOSTAD

Byggnad med som till övervägande del används för boende. Även fritidsboende ingår. Det finns olika typer av bostäder till exempel småhus och flerbostadshus.

andamal1	Bostad;Ospecificerad
andamal2	NULL
andamal3	NULL
andamal4	NULL
andamal5	NULL

5.6.7 KOMPLEMENTBYGGNAD

Byggnad som hör till andra byggnader med ändamål bostad, samhällsfunktion, verksamhet eller industri t.ex. uthus, garage, carport, cistern, lager, sjöbod eller friggebod. Även byggnader utan väggar ingår.

andamal1	Komplementbyggnad;
andamal2	NULL
andamal3	NULL
andamal4	NULL
andamal5	NULL

Bild: Google Maps Street view.

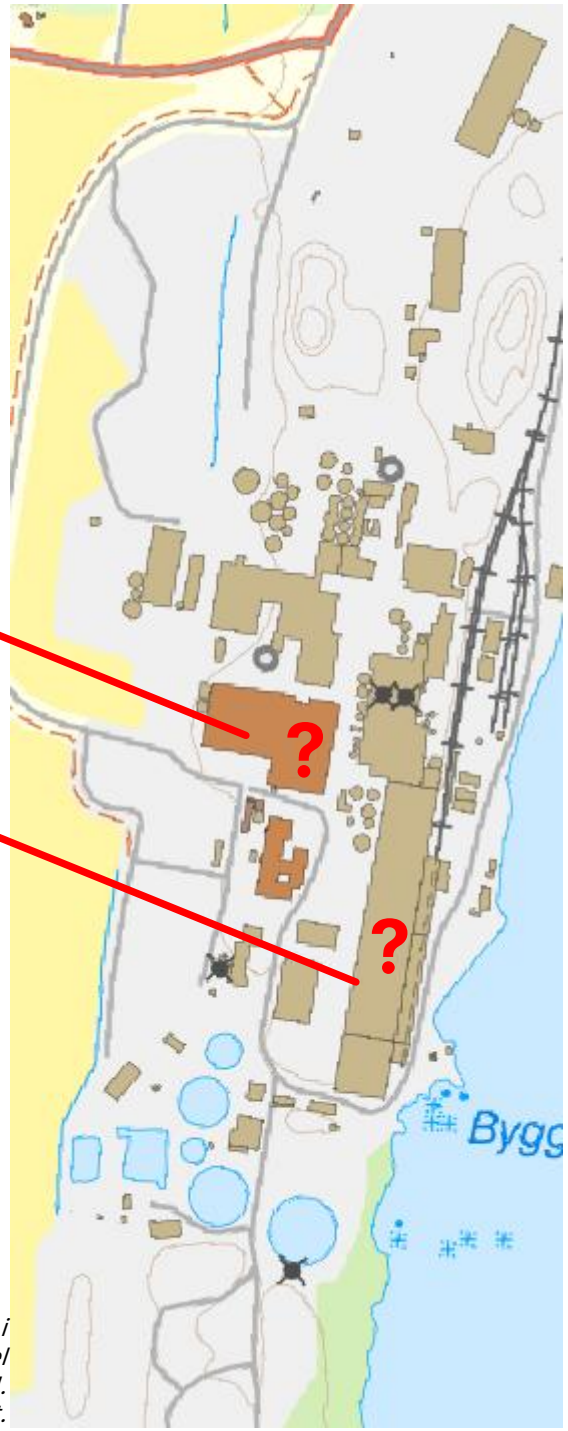

**) Ändamålskodning: Byggnadsobjekt i Fastighetsregistrets byggnadsdel (Lantmäteriet) 2026-01-01.*
Karta: ©Lantmäteriet.

Exempel: Byggnader med ändamål *Samhällsfunktion – Kommunhus**

Bild: Google Maps Street view.

Ändamål *Samhällsfunktion – Kommunhus* enligt byggnadsinformationen, men inte använt sedan 1970 för detta ändamål

andamal1	Samhällsfunktion;Kommunhus
andamal2	NULL
andamal3	NULL
andamal4	NULL
andamal5	NULL

Bild: Google Maps Street view.

Ändamål *Samhällsfunktion – Kommunhus* enligt byggnadsinformationen, men inte använt för detta ändamål sedan länge

andamal1	Samhällsfunktion;Kommunhus
andamal2	NULL
andamal3	NULL
andamal4	NULL
andamal5	NULL

5.6.5 SAMHÄLLSFUNKTION

Byggnad med olika verksamheter och funktioner som är viktiga för att samhället ska fungera. Även verksamhet och funktioner som täcker andra behov i samhället ingår, t.ex. trafik och kommunikation, offentlig förvaltning, utbildning, kultur etc. Se Boverkets Ändamålskatalog.

5.6.5.9 Kommunhus

Byggnad för kommunens administrativa ledning, t.ex. kommunhus, stadshus, rådhus.

Ändamål *Samhällsfunktion – Kommunhus* enligt byggnadsinformationen, i verkligheten bygdegård

andamal1	Samhällsfunktion;Kommunhus
andamal2	NULL
andamal3	NULL
andamal4	NULL
andamal5	NULL

Bild: Google Maps Street view.

**) Ändamålskodning: Byggnadsobjekt i Fastighetsregistrets byggnadsdel (Lantmäteriet) 2025-01-01.*

Byggnader med ändamål *Samhällsfunktion – Kommunhus*

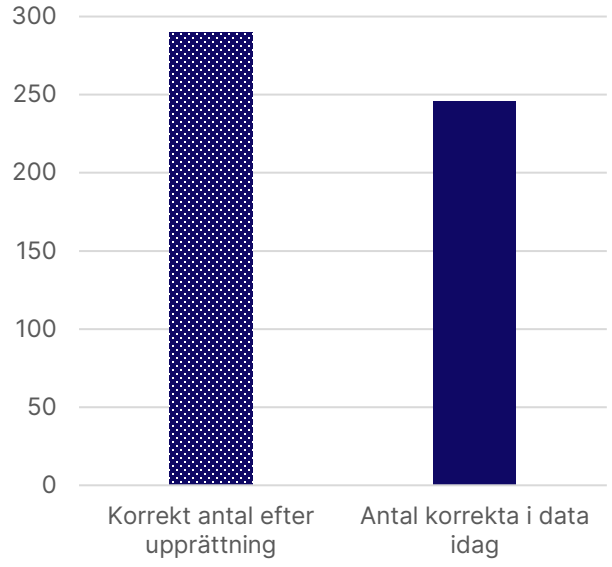

46 byggnader <u>borde</u> ges ändamål *Samhällsfunktion – Kommunhus**

5.6.5 SAMHÄLLSFUNKTION

Byggnad med olika verksamheter och funktioner som är viktiga för att samhället ska fungera. Även verksamhet och funktioner som täcker andra behov i samhället ingår, t.ex. trafik och kommunikation, offentlig förvaltning, utbildning, kultur etc. Se Boverkets Ändamålskatalog.

5.6.5.9 Kommunhus

Byggnad för kommunens administrativa ledning, t.ex. kommunhus, stadshus, rådhus.

* Byggnadsobjekt i Fastighetsregistrets byggnadsdel (Lantmäteriet) med ändamålskodning (2025-01-01) granskat mot uppgifter om kommunstyrelsens säte alt. kommunens besökscenter (källa: kommunens webbplats). Granskning av SCB 2025-2026.

Byggnader med ändamål *Samhällsfunktion – Brandstation*

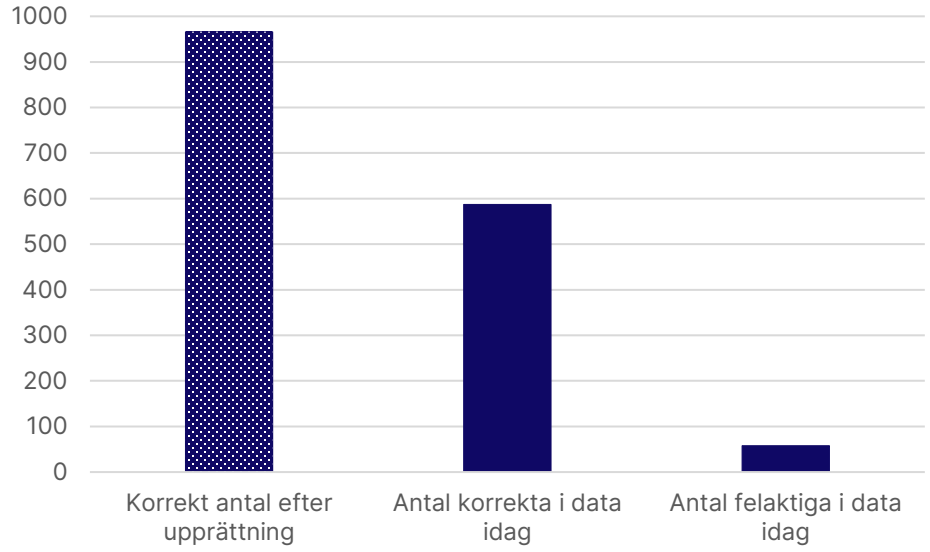

379 byggnader <u>borde</u> ges ändamål *Samhällsfunktion – Brandstation**

5.6.5 SAMHÄLLSFUNKTION

Byggnad med olika verksamheter och funktioner som är viktiga för att samhället ska fungera. Även verksamhet och funktioner som täcker andra behov i samhället ingår, t.ex. trafik och kommunikation, offentlig förvaltning, utbildning, kultur etc. Se Boverkets Ändamålskatalog.

5.6.5.2 Brandstation

Byggnad för räddningstjänsten, t.ex. brandstation

* Byggnadsobjekt i Fastighetsregistrets byggnadsdel (Lantmäteriet) med ändamålskodning (2025-01-01) granskat mot uppgifter om brandstationer enligt Myndigheten för civilt försvar. Granskning av SCB 2025-2026.

Byggnader med ändamål *Samhällsfunktion – Polisstation*

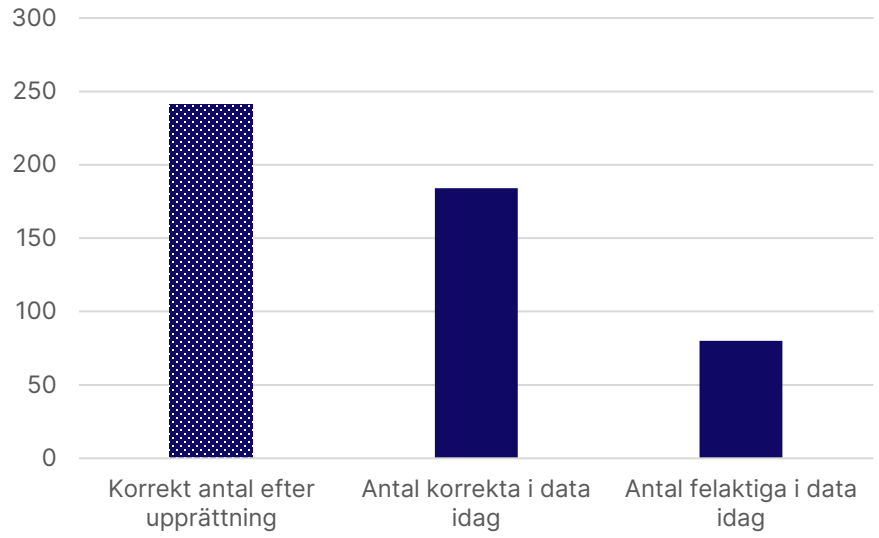

57 byggnader borde ges ändamål *Samhällsfunktion – Polisstation**

5.6.5 SAMHÄLLSFUNKTION

Byggnad med olika verksamheter och funktioner som är viktiga för att samhället ska fungera. Även verksamhet och funktioner som täcker andra behov i samhället ingår, t.ex. trafik och kommunikation, offentlig förvaltning, utbildning, kultur etc. Se Boverkets Ändamålskatalog.

5.6.5.13 Polisstation

Byggnad inrymmande central för polisverksamhet.

* Byggnadsobjekt i Fastighetsregistrets byggnadsdel (Lantmäteriet) med ändamålskodning (2025-01-01) granskat mot uppgifter om brandstationer enligt Polismyndigheten. Granskning av SCB 2025-2026.

Ekonomibyggnader* i södra Sverige

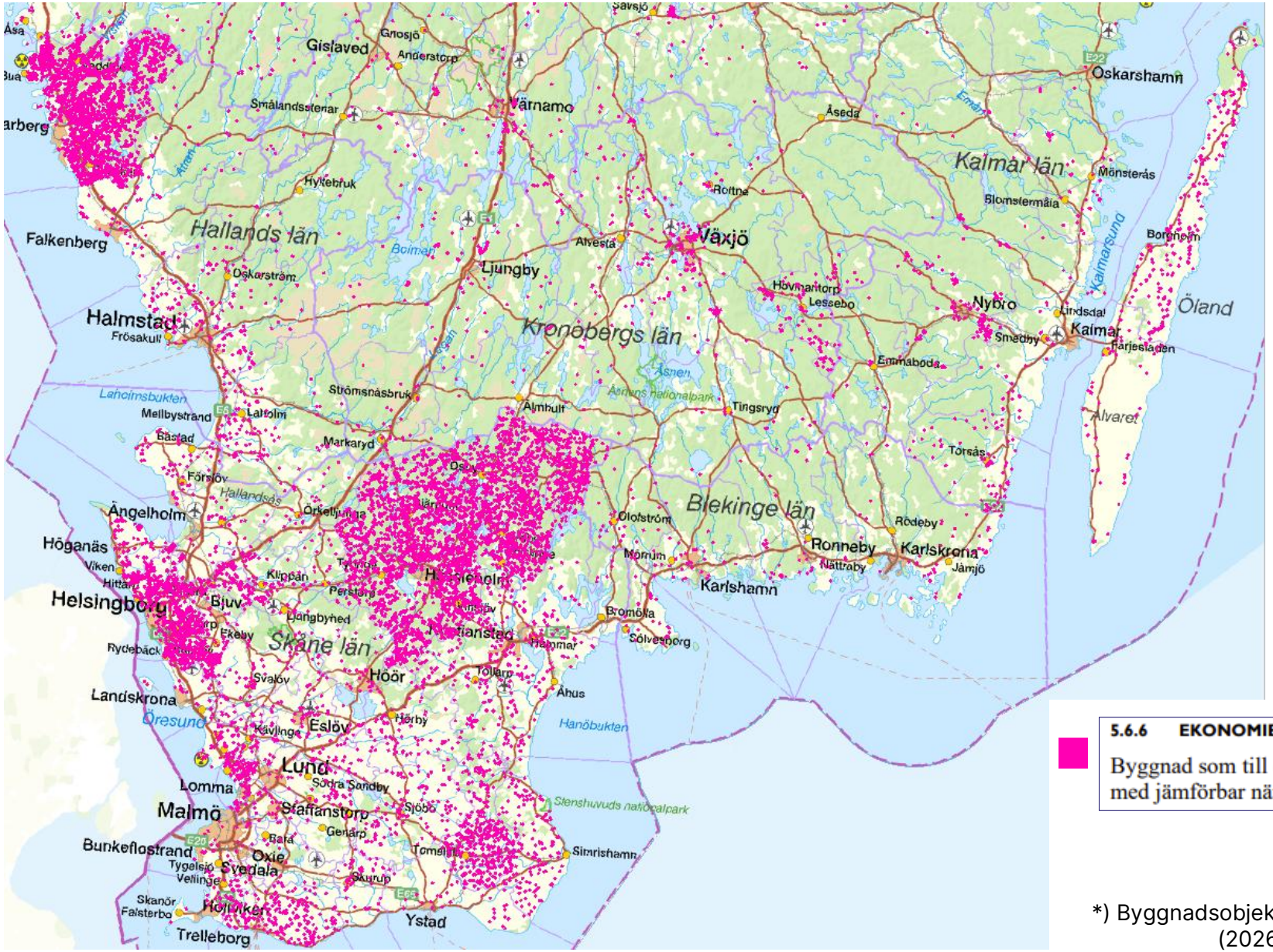

5.6.6 EKONOMIBYGGNAD

Byggnad som till övervägande del är till för jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförbar näring.

*) Byggnadsobjekt i Fastighetsregistrets byggnadsdel (Lantmäteriet) (2026-01-01) med ändamålskodning ”Ekonomibyggnad”.

Variabeln ”byggår” i byggnadsinformation i Sverige, Finland och Danmark

SWEDEN				
	Total	With a building year	Without a building year	Percentage missing
All type of buildings	9 037 552	2 760 218	6 277 334	69,5
Buildings for dwelling purpose ("bostadshus")	3 066 831	2 523 482	543 349	17,7

FINLAND				
	Total	With a building year	Without a building year	Percentage missing
All type of buildings	3 778 407	3 649 337	129 070	3,4
Buildings for dwelling purpose ("bostadshus")	1 416 355	1 398 439	17 916	1,3

DENMARK				
	Total	With a building year	Without a building year	Percentage missing
All type of buildings	4 945 640	4 820 671	124 969	2,5
Buildings for dwelling purpose ("bostadshus")	1 695 852	1 653 066	42 786	2,5

SCB

SE: Byggnadsobjekt i Fastighetsregistrets byggnadsdel (Lantmäteriet). Bearbetning av SCB.
DK, FI: Uppgifter från respektive lands motsvarande byggnadsregister, via respektive statistikbyrå.

FÖRSVARSMAKTENS BEHOV AV GEODATA

AJOURHÅLLNA OCH HELTÄCKANDE

LANTMÄTERIET

GEO SE

LANTMÄTERIET

FÖRSVARSMAKTEN

Lantmäteriet stärker Sveriges beredskap

Från och med 9 oktober tillhandahåller Lantmäteriet två av Försvarsmaktens nationella militära kartor (NMK) för civil beredskap.

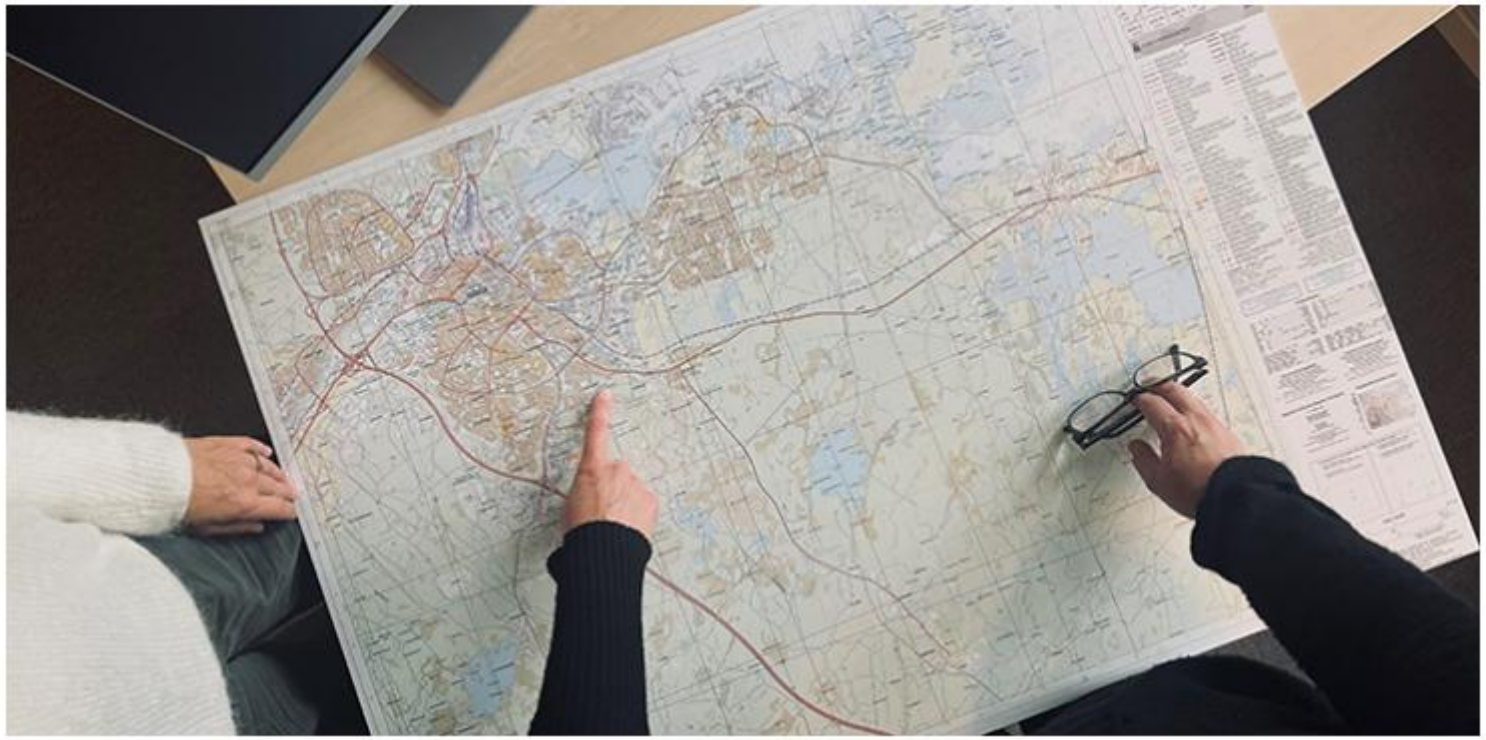

3A Gemensamma kartor stärker Sveriges beredskap
10 mars 17:10 - 17:40
Lokal: Stora salen

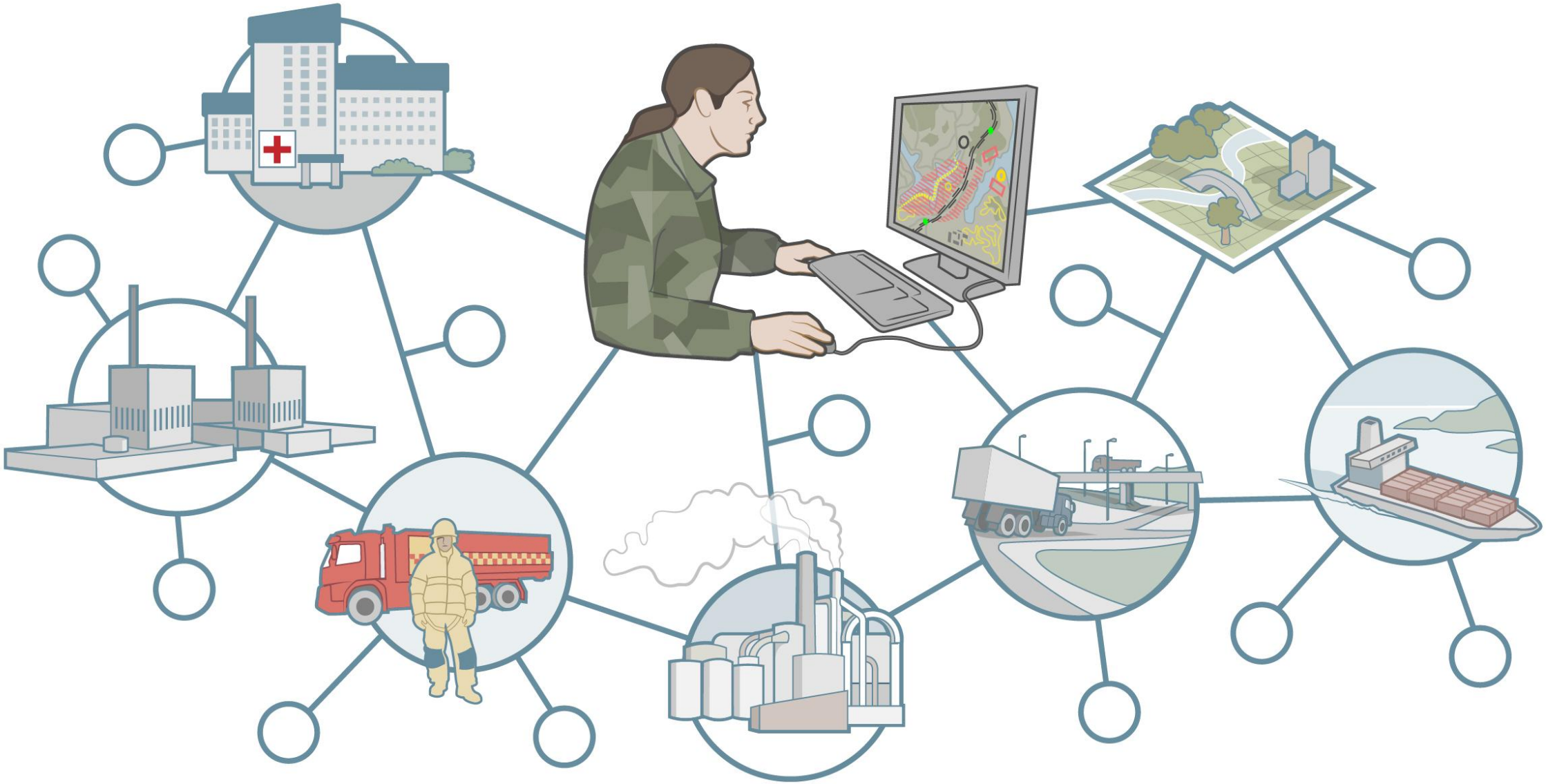

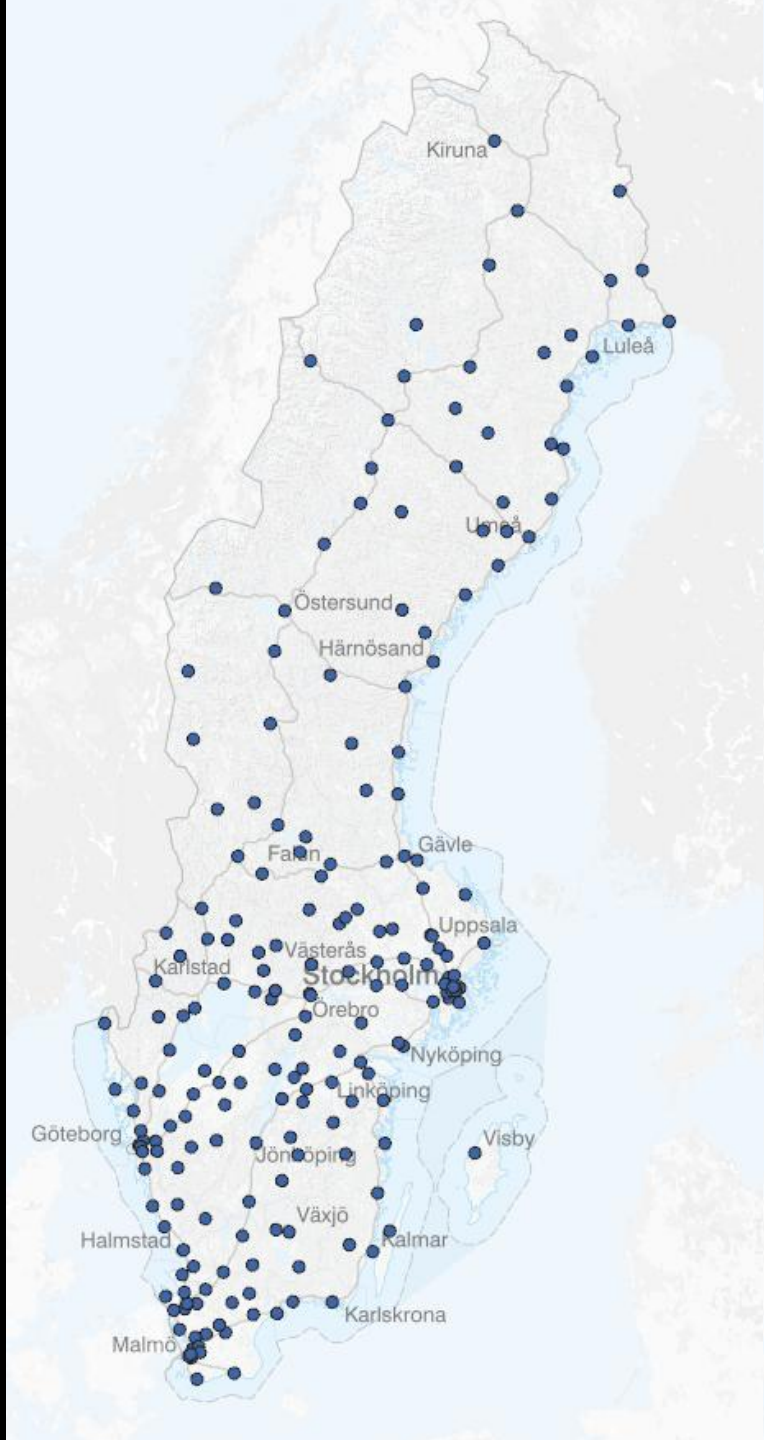
Kiruna
Luleå
Umeå
Östersund
Härnösand
Falun
Gävle
Uppsala
Karlstad
Västerås
Stockholm
Örebro
Nyköping
Linköping
Göteborg
Visby
Jönköping
Växjö
Halmstad
Kalmar
Karlskrona
Malmö

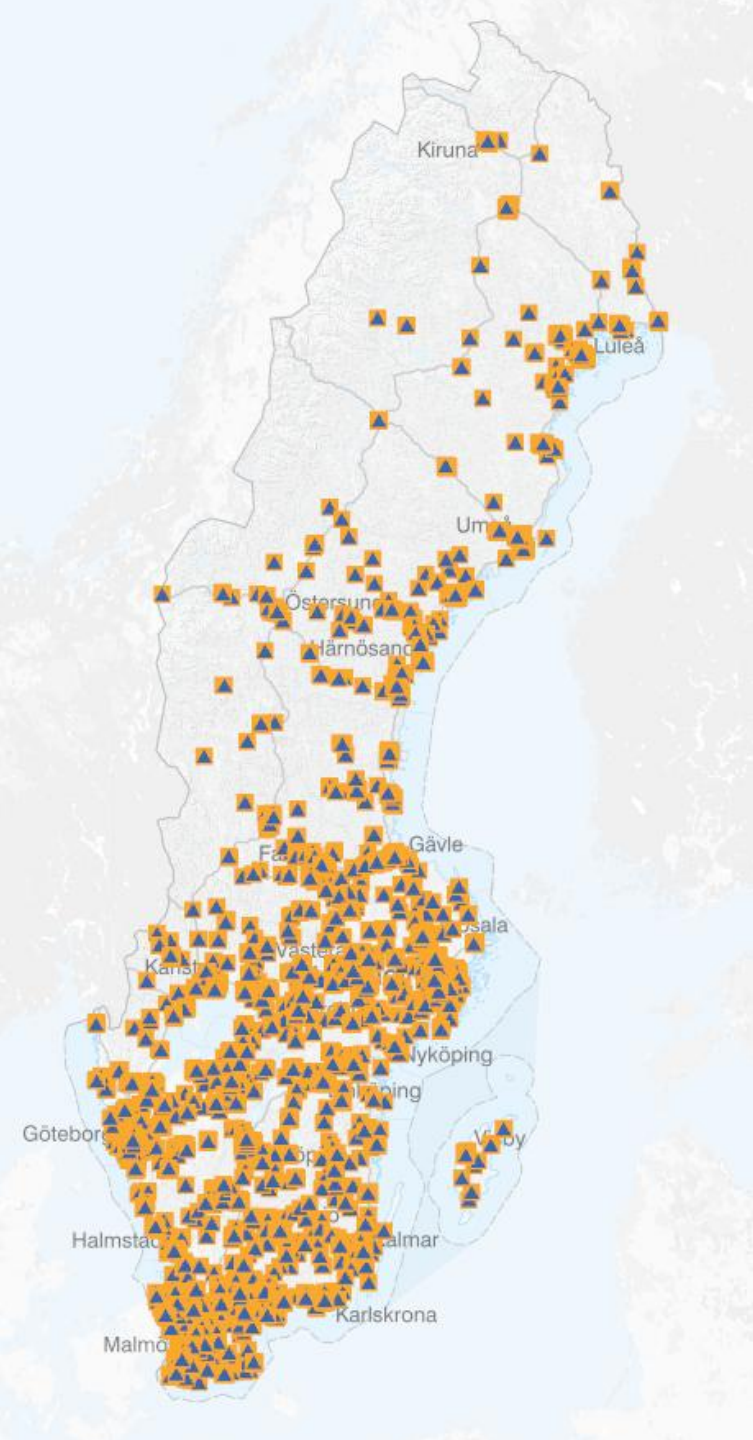
Kiruna
Luleå
Gävle
Nyköping
Halmstad
Karlskrona

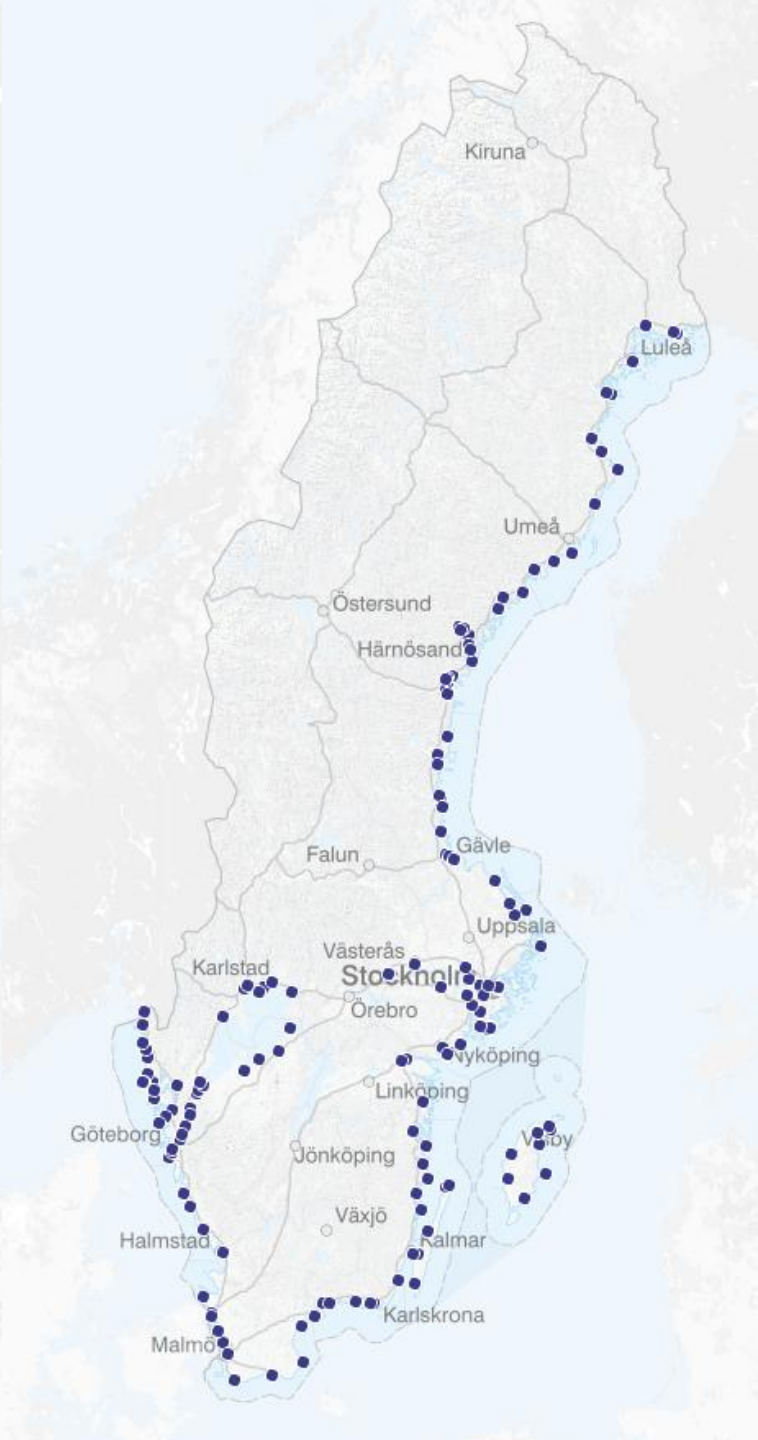
Kiruna
Luleå
Umeå
Östersund
Härnösand
Falun
Gävle
Uppsala
Karlstad
Västerås
Örebro
Linköping
Göteborg
Jönköping
Visby
Växjö
Halmstad
Kalmar
Karlskrona
Malmö

E-hälsomyndigheten

Inspektionen för vård och omsorg

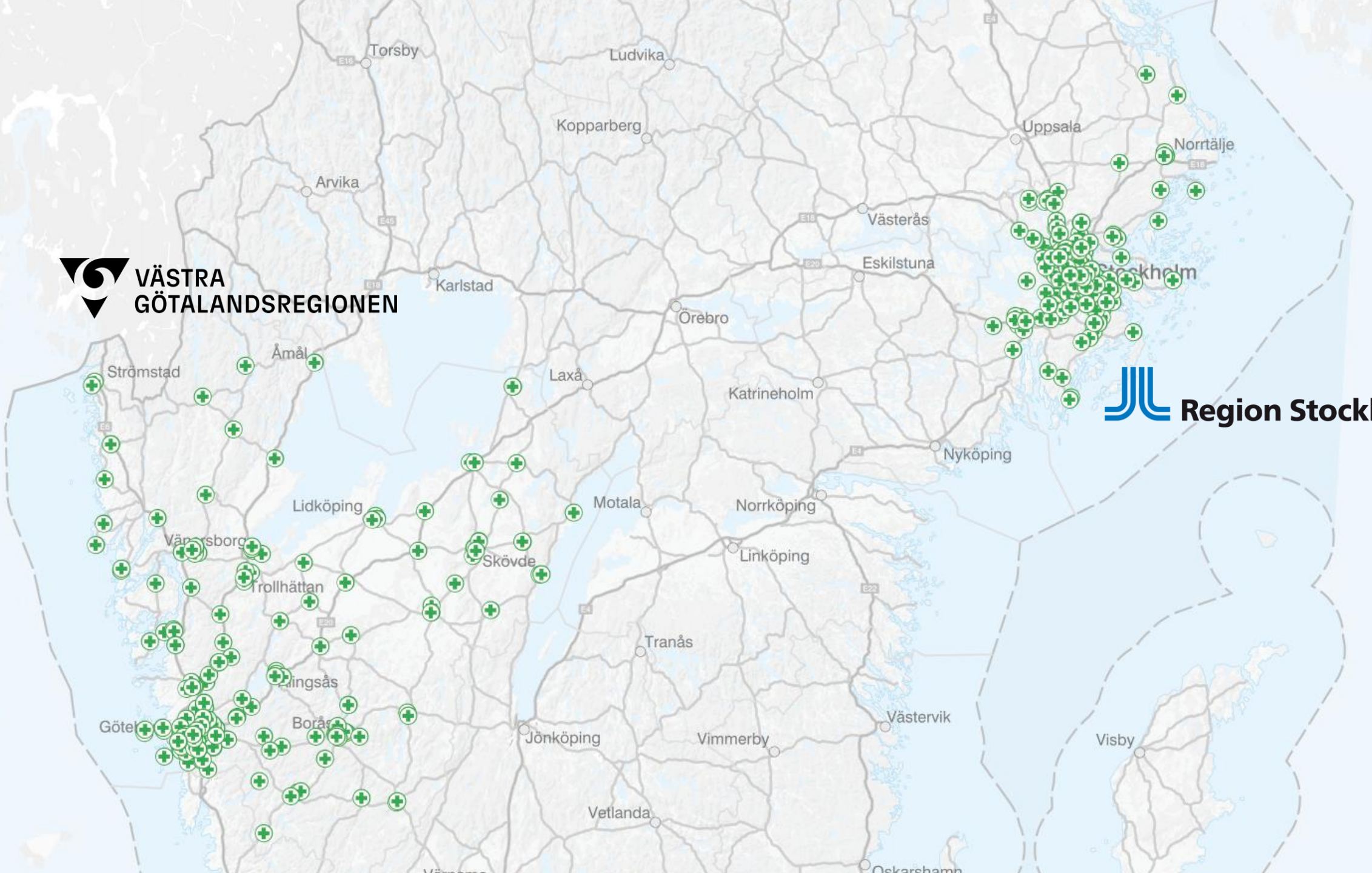

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Region Stockholm

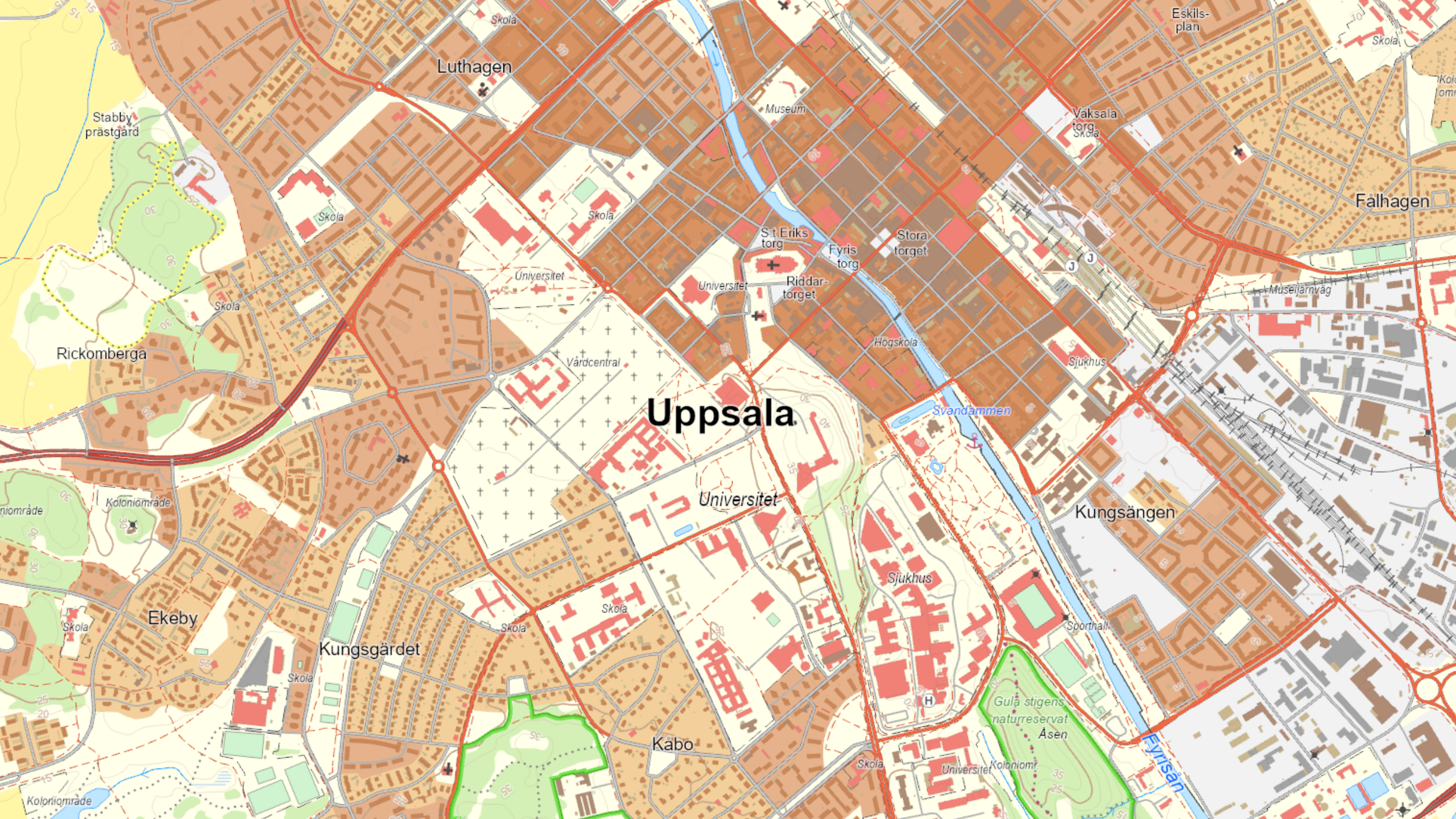
Uppsala
Luthagen
Stabby prästgård
Rickomberga
Ekeby
Kungsgärdet
Kåbo
Kungsängen
Fålhagen
Eskils-plan
Vaksala torg
Museum
S:t Eriks torg
Fyris torg
Stora torget
Riddar-torget
Universitet
Vårdcentral
Högskola
Sjukhus
Svandammen
Museijärnväg
Sporthall
Gula stigens naturreservat
Åsen
Fyrisån
Koloniområde
Skola

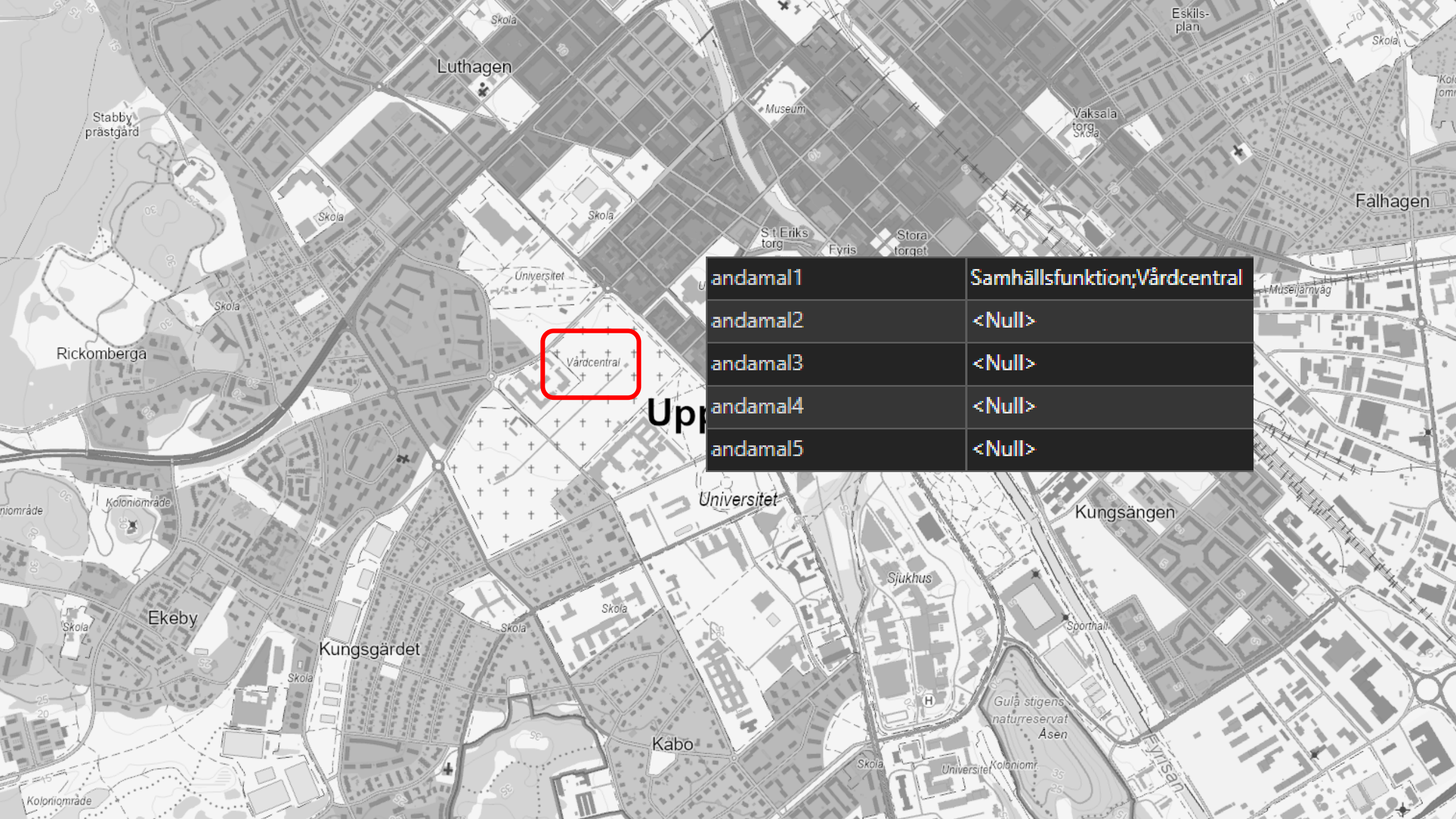

andamal1	Samhällsfunktion;Vårdcentral
andamal2	<Null>
andamal3	<Null>
andamal4	<Null>
andamal5	<Null>

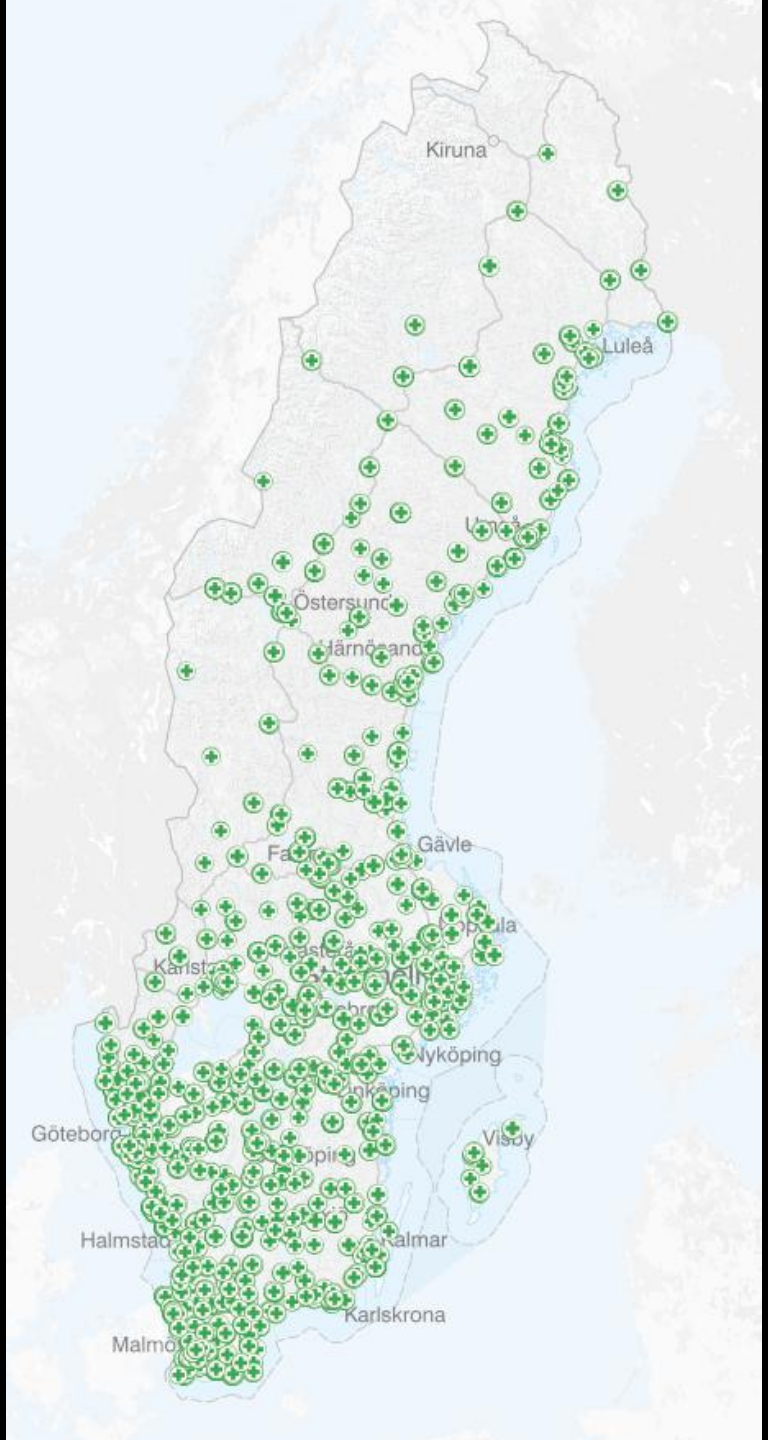
Kiruna
Luleå
Östersund
Härnösand
Gävle
Visby
Kalmar
Karlskrona

Järfälla kyrka
Danderyd
Sundbyberg
Solna
Lidingö
Stockholm
Nacka
Boo
Ekerö
Huddinge
Tyresö
Saltsjöbaden
Fisksätra
Gustavs
Viksjö
Akalla
Kista
Barkarby
Backlura
Skälby
Tensta
Rinkeby
Spånga
Lövsta
Svalnäs
Ulriksdal
Djursholm
Stocksund
Frösvik
Ellboda
Bogesund
Rindö
Ramsö
Tynningö
Karlsudd
Bosön
Askrikefjärden
Näset
Älvvik
Höggarnsfjärden
Torsvik
Gåshaga
Gångsätra
Brevik
Skeviksstrand
Kummelnäs
Ormingelandet
Nyhem
Boo kyrka
Kil
Eriksvik
Orminge
Björknäs
Farstalandet
Lännersta
Baggensfjärden
Hässelby
Vällingby
Bromma flygplats
Bromma
Grimsta
Lambarfjärden
Svartsjö
Ska-Edeby
Lovön
Skå
Mörbyfjärden
Lovö
Drottningholm
Tureholm
Södra Ängby
Nockeby
Kärsön
Stora Essingen
Traneberg
Alvik
Kungsholmen
Huvudsta
Haga
Frescati
Östermalm
Kaknästornet
Lilla Värtan
Gamla stan
Södermalm
Hägersten
Kungshatt
Västberga
Hasta
Hästhagen
Johanneshov
Enskedefältet
Bagarmossen
Skarpnäcks gård
Stureby
Tallkrogen
Älvsjö
Hagsätra
Högdalen
Fagersjö
Farsta
Högmora
Trångsund
Sjödalen
Skogås
Kumla
Trollbäcken
Hanviken
Krusboda
Raksta
Brevik
Dyvik
Trinntorp
Kalvfjärden
Erstaviken
Gåsö
Ägnö
Älgö
Erstavik
Strand
Älta
Sollmora
Fagerholm
Brunn
Inga
Parksidan
Solsidan
Skärholmen
Fruängen
Herrängen
Långbro
Älvnäs
Ekerö sommarstad
Lurudden
Lundhagen
Vällinge
Sturehov
Slagsta
Vårby
Snättringe
Glömsta
Hallunda
Fittja
Alby
Botkyrka
Bornsjön
Flemingsberg
Salem
Tullinge
Visättra
Drevviken

Hägerstens torg
Hägerstensvägen
Axelbergs torg
Brännkyrkagården
Uppenbarelsekyrkan
Bäckvägen
Midsommarkran
Fastlagsvägen
Cedergrensvägen
Enbacken
Svandammsparken
Kransbindarvägen
Pingstvägen
Höstgatan
Svandammsplan
Hodellvägen
Personnevägen
Bäckvägen
Bokbindarvägen
Högskola
Konstfack
L.M.Ericssons Väg
Avgiftsvägen
Valutavägen
Hägerstensåsen
Mobilgatan
Telefonvägen
Radiusbacken
Responsgatan
Hägerstensåsens skola
Skola
Sparbanksvägen
Hypoteksvägen
Kanrenavägen
Trasnidarvägen
Klensmedsvägen
Hyvelvägen
Spikvägen
Bultvägen
Skruvvägen
Sylgränd
Filvägen
Prylvägen
Svarvstolsvägen
Sporth
Västberga skolan
Skola
Tångvägen
Tvingvägen
Södertäljevägen
Karuselvägen
Cirkusvägen
Tivolivägen
Dansbanevägen
Västberga Alle
Elektravägen
Kontrollvägen
Västbergavägen
Västberga

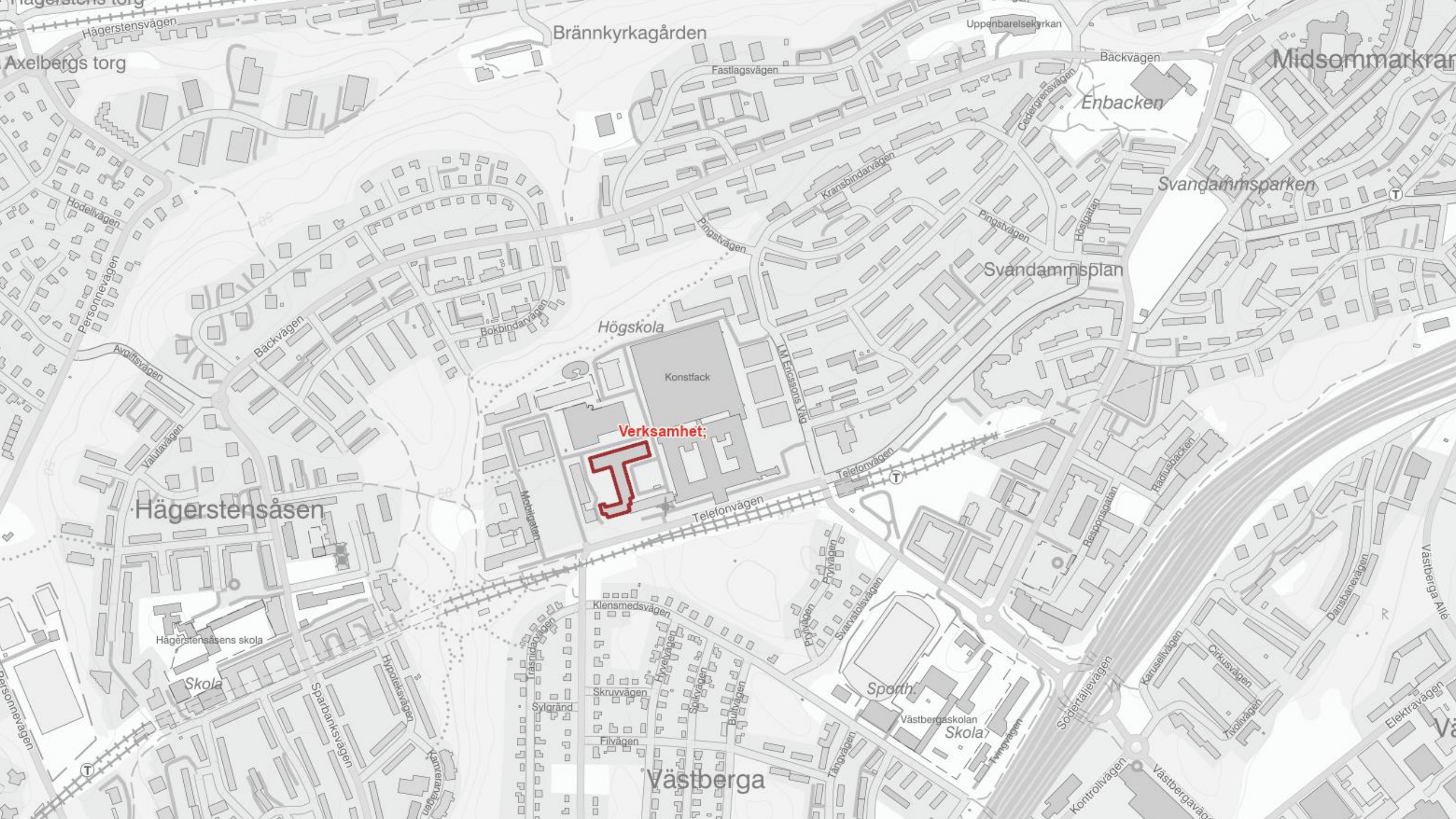
Hägerstensvägen
Axelbergs torg
Brännkyrkagården
Uppenbarelsekyrkan
Bäckvägen
Midsommarkran
Fastlagsvägen
Enbacken
Cedergrensvägen
Svandammsparken
Kransbindarvägen
Pingstvägen
Höstgatan
Svandammsplan
Hodellvägen
Personnevägen
Bäckvägen
Bokbindarvägen
Högskola
Konstfack
L.M.Ericssons Väg
Avgiftsvägen
Valutavägen
Verksamhet;
Telefonvägen
Hägerstensåsen
Mobilgatan
Radiusbacken
Responsgatan
Pryvägen
Svarvstolsvägen
Klensmedsvägen
Hägerstensåsens skola
Skola
Sparbanksvägen
Hypoteksvägen
Trasnidarvägen
Hyvelvägen
Spikvägen
Bultvägen
Skruvvägen
Sylgränd
Filvägen
Sporth
Västbergaskolan
Skola
Tångvägen
Tvingvägen
Södertäljevägen
Karuselvägen
Cirkusvägen
Tivolivägen
Dansbanevägen
Västberga Alle
Elektravägen
Kontrollvägen
Västbergavägen
Kanrenavägen
Personnevägen
Västberga

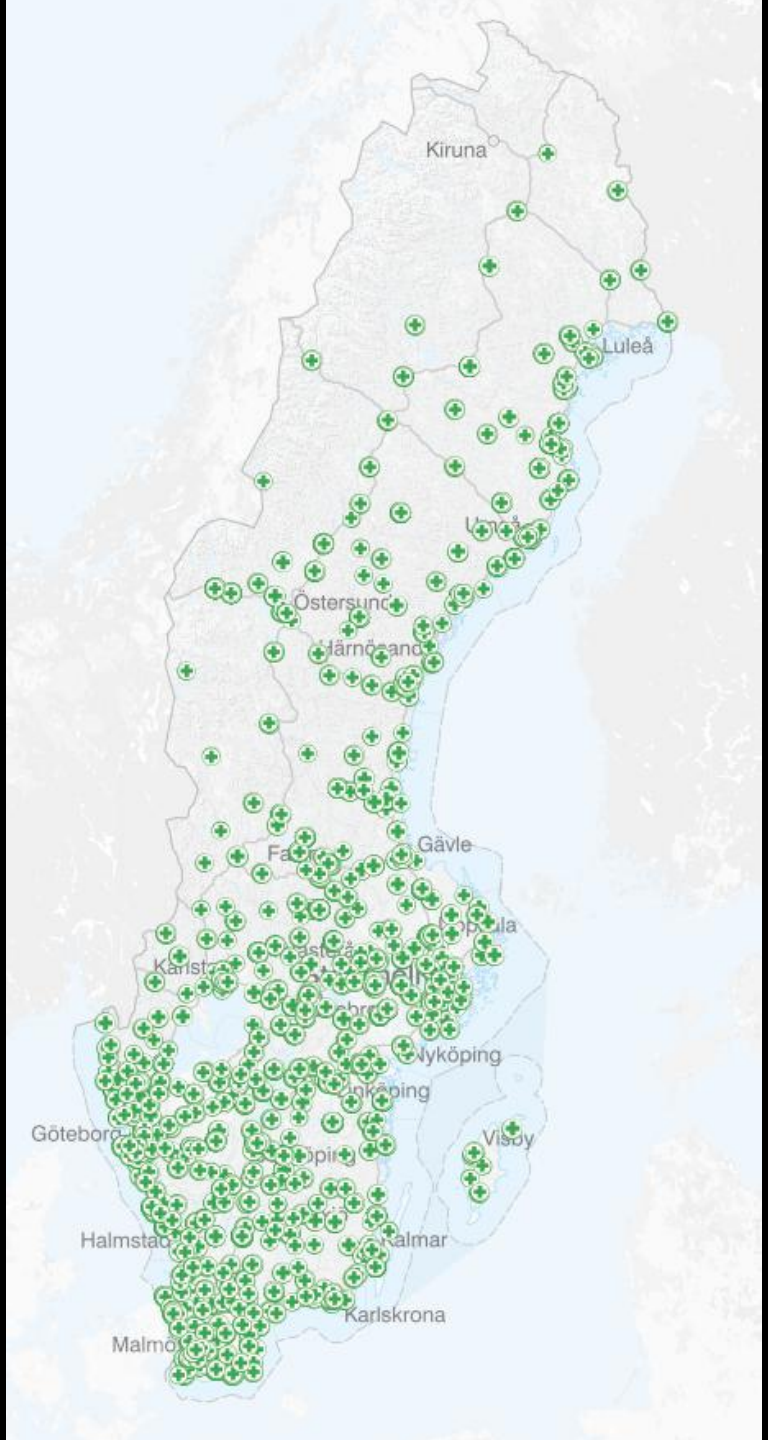
Kiruna
Luleå
Östersund
Härnösand
Gävle
Visby
Kalmar
Karlskrona

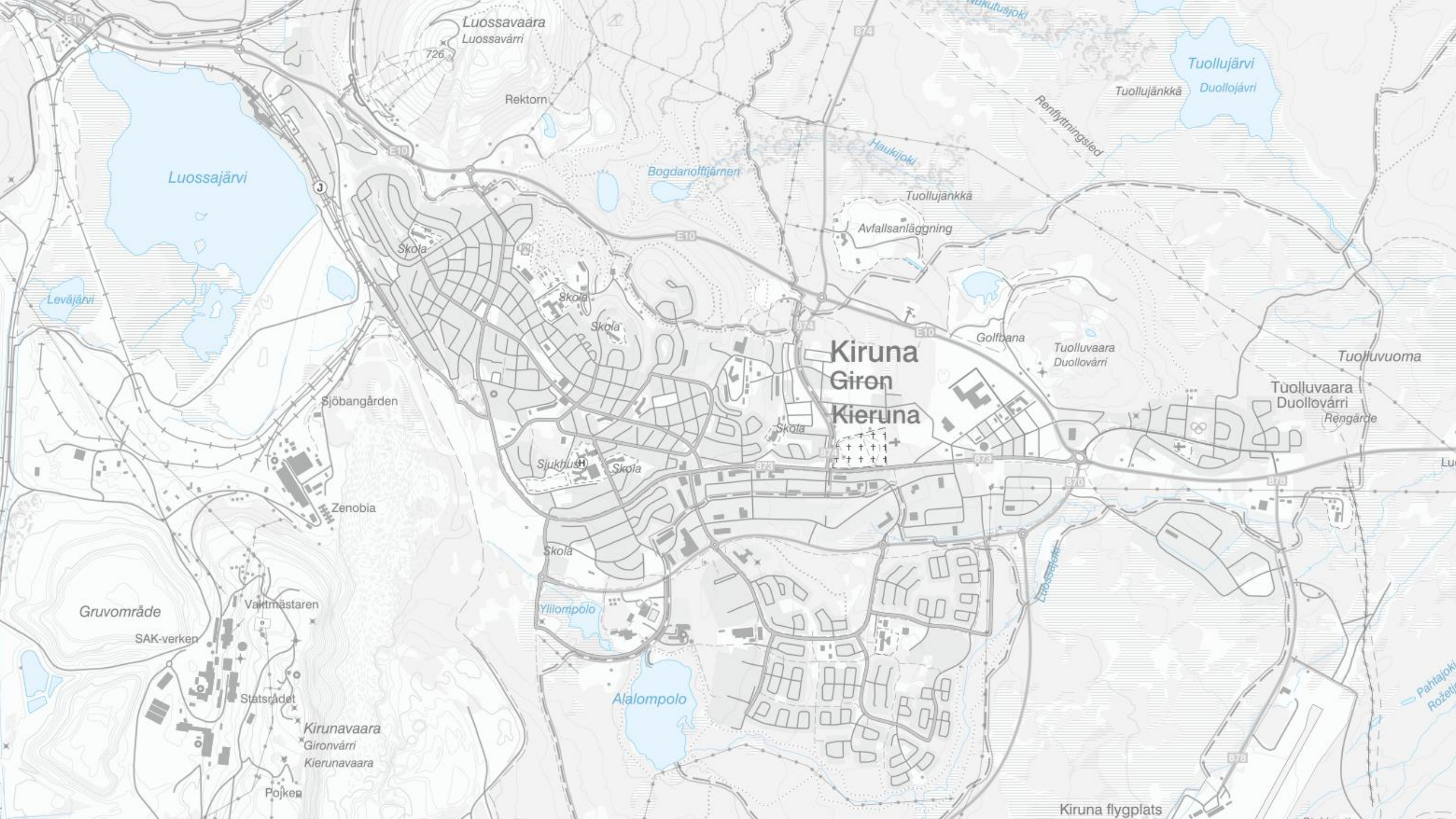
Luossavaara
Luossavárri
726
Rektorn
Luossajärvi
Leväjärvi
Bogdanoffjärnen
Haukijoki
Tuollujänkkä
Avfallsanläggning
Renflyttningsled
Tuollujärvi
Duollojávri
Skola
Kiruna
Giron
Kieruna
Golfbana
Tuolluvaara
Duollovárri
Tuolluvuoma
Tuolluvaara
Duollovárri
Rengärde
Sjöbangården
Sjukhus
Zenobia
Gruvområde
Vaktmästaren
SAK-verken
Statsrådet
Kirunavaara
Gironvárri
Kierunavaara
Pojken
Yliompolo
Alalompolo
Luossajoki
Kiruna flygplats
E10
874
873
870
878
J

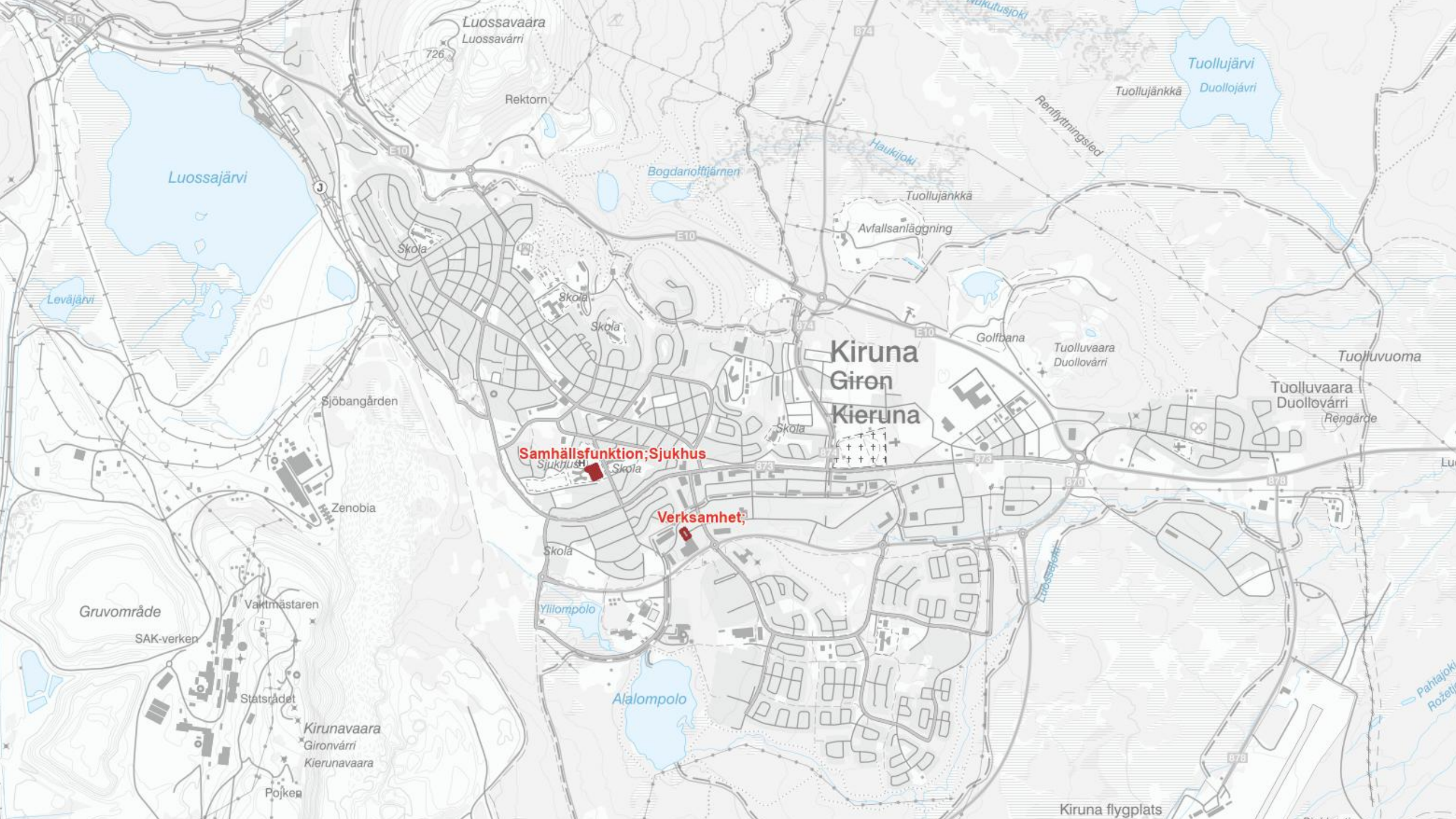
Luossavaara
Luossavárri
726
Rektorn
Luossajärvi
Leväjärvi
Bogdanoffjärnen
Haukijoki
Tuollujänkkä
Avfallsanläggning
Renflyttningsled
Tuollujärvi
Duollojávri
Tuollujänkkä
Skola
Skola
Skola
Skola
Skola
Golfbana
Tuolluvaara
Duollovárri
Tuolluvuoma
Kiruna
Giron
Kieruna
Tuolluvaara
Duollovárri
Rengärde
Sjöbangården
Samhällsfunktion;Sjukhus
Sjukhus
Zenobia
Verksamhet;
Gruvområde
Vaktmästaren
SAK-verken
Statsrådet
Kirunavaara
Gironvárri
Kierunavaara
Pojken
Ylilompolo
Alalompolo
Luossajoki
Kiruna flygplats
E10
874
873
870
878
J

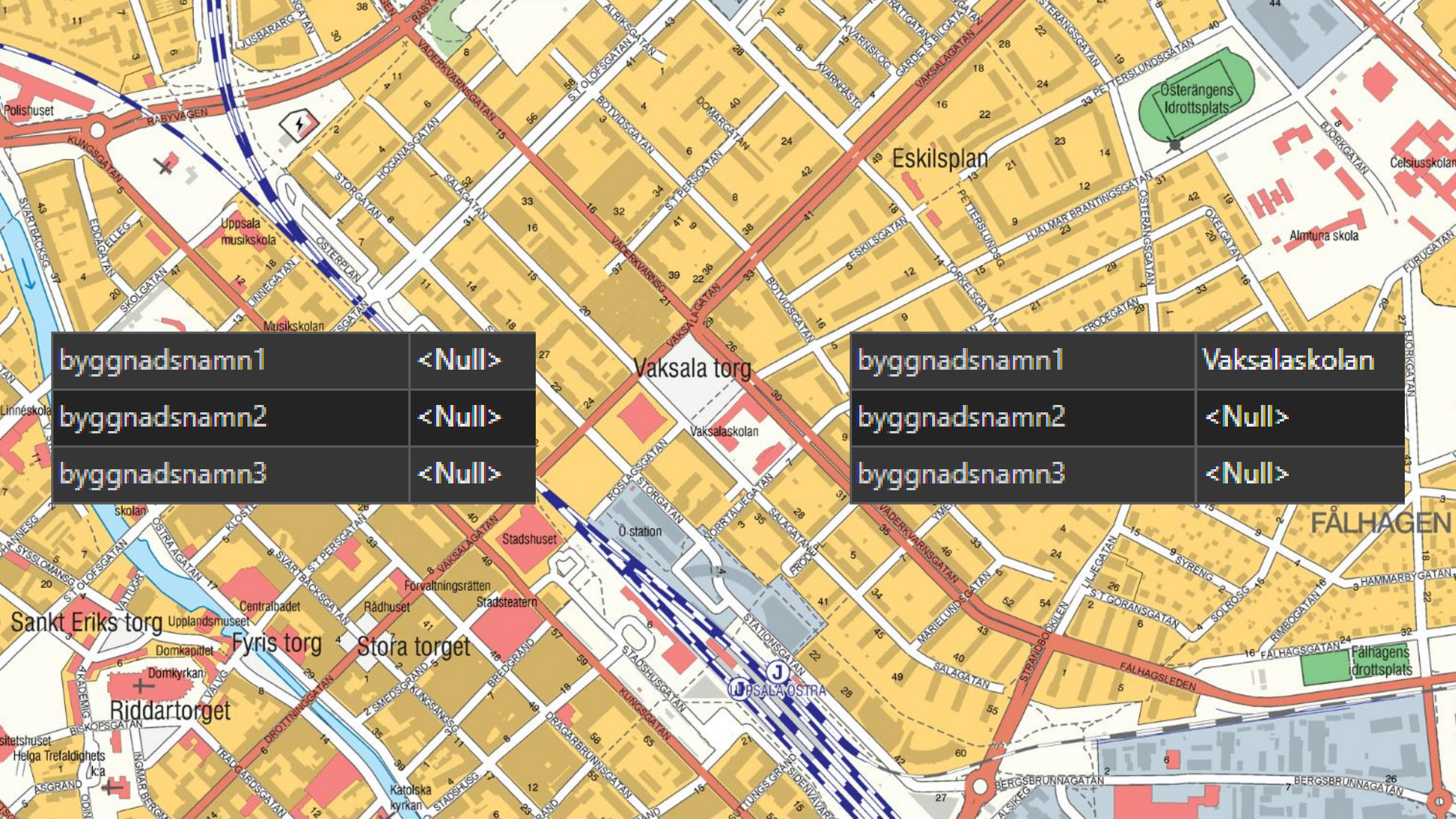

byggnadsnamn1	<Null>
byggnadsnamn2	<Null>
byggnadsnamn3	<Null>

byggnadsnamn1	Vaksalaskolan
byggnadsnamn2	<Null>
byggnadsnamn3	<Null>

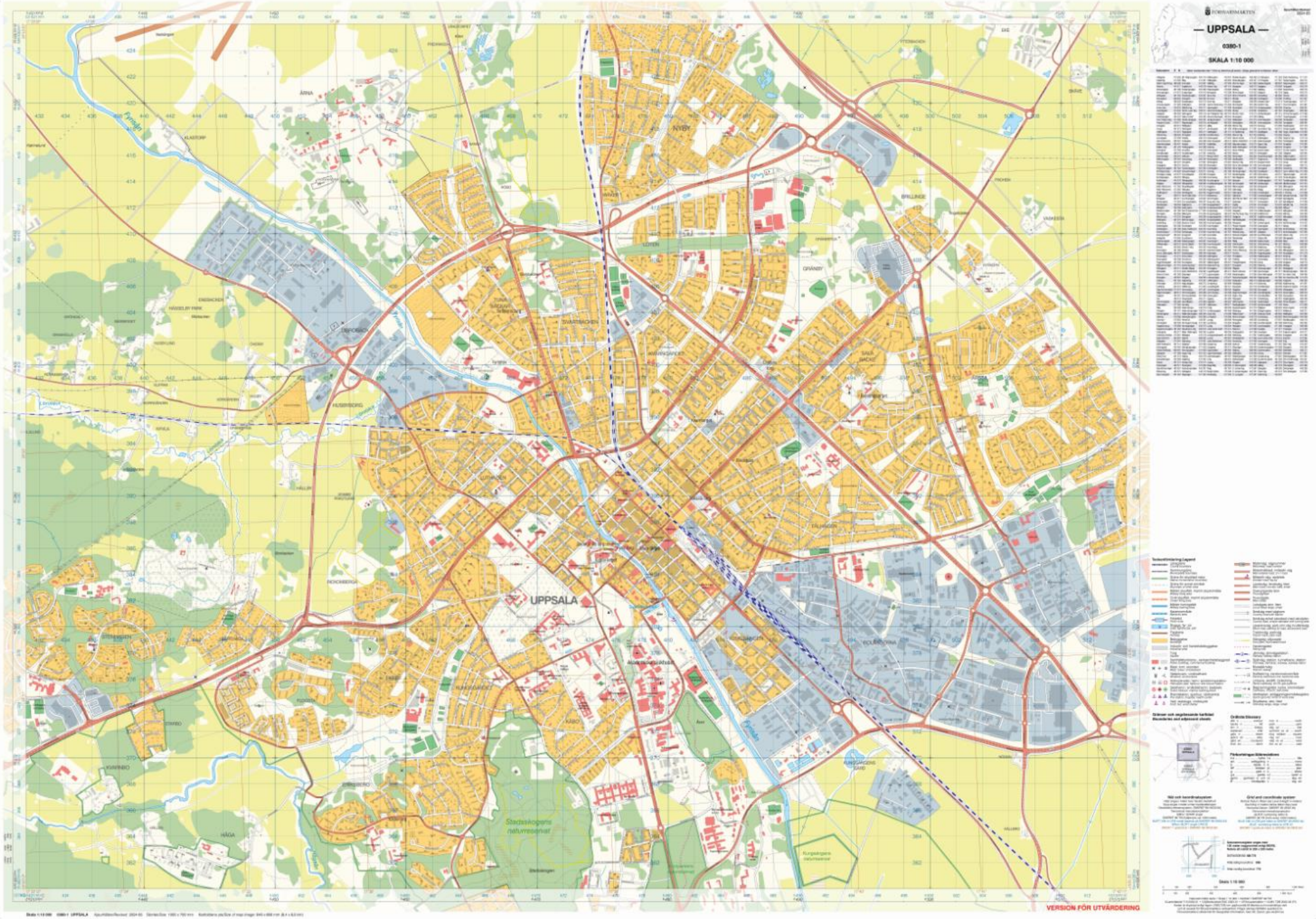
FÖRSVARSMAKTEN
— UPPSALA —
0380-1
SKALA 1:10 000
UPPSALA
VERSION FÖR UTVÄRDERING

SUMMERING

- Försvarsmakten har behov av ajourhållna och heltäckande geodata som beskriver operationsmiljön

- Kommunal geodata i produkten Topografi 10 Nedladdning, vektor är ajourhållna och korrekta.

Sammanfattning

- Uppgifter i geodata från Sveriges myndigheter behöver motsvara verkligheten
  - Om verkligheten förändras, behöver geodata uppdateras i motsvarande grad
- Hela Sverige behöver täckas in, på ett enhetligt sätt
- Ett stort dubbelarbete pågår när konsumenter själva behöver rätta uppgifter
- Handböcker, samverkan, grunddatadomäner och styrning är förstås fortsatt viktigt
  - … men alla detaljer spelar roll, och alla som har möjlighet och är producenter behöver bidra till att uppgifter är korrekta, ajourhållna och att luckor täcks

SCB

Kvalitetsluckorna - en önskan om ajourhållna och heltäckande geodata

Kartdagarna 2026

Uppsala

linus.rispling@scb.se
rickard.hallengren@lm.se